

Quick scan bij de Voorjaarsnota Losser 2025

De rekenkamer Noordoost Twente heeft in het jaarplan een quick scan bij de voorjaarsnota's die gemeenten ter voorbereiding op de komende begroting maken opgenomen. Voor dit jaar gebeurt dat voor Losser en Tubbergen. Een quick scan heeft als doel de gemeenteraad handvatten te bieden voor het stellen van vragen op basis van mogelijke financiële risico's. Een quick scan heeft een korte doorlooptijd omdat die moet worden gemaakt tussen het moment van publiceren van de voorjaarsnota en de raadsbehandeling. Een concept van de tekst is voor ambtelijke feitencheck voorgelegd.

Paragraaf 1 gaat in op landelijke ontwikkelingen. Daarna volgen opmerkingen over het Sociaal domein (par. 2), andere lokale taken (par. 3), investeringen (par. 4) en vormgeving (par. 5)

1. Rijksbeleid algemeen.

Het kabinet heeft bij de voorjaarsnota besloten om voor de korte termijn extra middelen voor gemeenten beschikbaar te stellen. Feitelijk betekent dit dat het zogenaamde 'ravijnjaar' opschuift naar 2028.

Voor het sociaal domein is van belang dat de Tweede Kamer het voorstel om de [eigen bijdrage](#) Wmo inkomensafhankelijk te maken controversieel heeft verklaard. Het college benoemt onzekerheid over de gevolgen van verandering van de eigen bijdrage op pagina 23 en gaat voorlopig nog uit van het lopende beleid.

2. Sociaal domein Losser.

Bij de voorjaarsnota is een factsheet over het sociaal domein toegevoegd. Lang niet alle gemeenten maken dergelijke documenten. Het helpt wel om zicht te houden op wat er in het sociaal domein gebeurt. U kunt de informatie ook gebruiken om na te denken wat de getoonde ontwikkelingen betekenen voor het gebruik van sociaal domein voorzieningen in de toekomst.

Het college neemt op pagina 13 stelling over de Rijksbijdrage voor jeugdzorg (commissie Van Ark). Er wordt een meevaller oplopend tot € 900.000 ingeboekt door aansluiting te houden bij de feitelijke rijksbijdragen voor jeugdzorg. Het college noemt dat zelf ook een risico. In de ambtelijke reactie op deze tekst wordt gewezen op de al jaren ingezette focus op preventie en monitoring in het sociaal domein. Hoewel het principiële punt over jeugdzorg en Wmo van aansluiting houden bij rijksmiddelen helder is, kan ook de vraag worden gesteld waar het

college zelf nog concrete mogelijkheden ziet om kritisch te zijn op uitgaven in het sociaal domein.

3. Financiële positie

De voorjaarsnota laat in het middelenkader alleen voor 2029 een positief resultaat zien (p. 6; € 509.000). In de periode 2025-2028 wordt er ongeveer € 10 miljoen op de reserves ingeteerd. Uit de analyse van het weerstandsvermogen (p. 6 onderaan) lijkt daar ruimte voor te zijn. De weerstandsratio is met 3,3 nog steeds relatief hoog en boven de politiek benoemde bandbreedte van 1,4-2,0. Tegelijkertijd valt uit landelijke cijfers op te maken dat Losser relatief weinig eigen vermogen per inwoner heeft (2023: € 1.470 tegenover € 1.812 voor Overijsselse gemeenten). Hier zit een spanningsveld in. Enerzijds lijkt het vermogen op basis van de gemeentelijke analyse over risico's voldoende, anderzijds is het relatief laag ten opzichte van andere gemeenten. Dat kan er op wijzen dat er minder ruimte is om tegenvallers op te vangen. Verder valt uit landelijke cijfers af te leiden dat Losser vanaf 2017 elk jaar nog onbenutte OZB capaciteit had.

In de presentatie van de cijfers over weerstandsvermogen valt op dat de informatie mutaties middelenkader (bovenaan pagina 6) en de mutaties in de tabel over het weerstandsvermogen niet aansluiten. Dat is niet toegelicht. In de ambtelijke reactie is aangegeven dat de cijfers over weerstandsvermogen uit de jaarrekening 2024 komen. De rekenkamer stelt de cijfers zelf niet ter discussie, maar pleit er wel voor om de voorjaarsnota zelfstandig leesbaar te houden. Een verwijzing naar de jaarrekening had in dit geval een passende oplossing kunnen zijn.

4. Overige onderwerpen voor begroting 2026 en verder.

Het college spreekt op pagina 11 over actualisatie van de winstneming voor grondexploitatie. De beslisregel is dat 50% van de winst in de reserves voor grondexploitatie gaat. De vraag die dat oproept is of er een grens is gesteld aan de reserves voor grondexploitatie. Er kan een moment komen dat de opgebouwde reserves niet meer in verhouding staan tot het risico.

Het college neemt een stelpost voor het verhogen van de legesopbrengsten op (pagina 12). Op zichzelf is een inschatting van een voorgestelde verhoging voor leges op dit moment een logische stap. Bij de vaststelling van leges in november/december 2025 is dat concreter te maken. De rekenkamer wijst er op dat in de quick scan over verbonden partijen is opgemerkt dat de Omgevingsdienst Twente het onderwerp leges agendeerde. Verder is daar opgemerkt om goed na te denken over de vraag of voor de heffing van leges maatwerk nodig is of dat

slim gebruik maken van al bestaande aanpak op regionaal niveau kostenvoordelen zijn te behalen.

Op een aantal plaatsen (p. 30, 32, 41) komen verwijzingen naar capaciteitsgebrek voor. Vraag het college dat gestructureerd in beeld te brengen en de kwetsbare vacatures in de organisatie te benoemen. Dan weet u ook waar grenzen liggen aan haalbaarheid van ambities. Deels staat het toegelicht in een overzicht op p. 55 door extra middelen te benoemen die nodig zijn om extern in te huren. Ook hier is in de ambtelijke reactie verwezen naar informatie die in de jaarrekening 2024 staat. Verder staat in de ambtelijke reactie dat u over kwetsbare vacatures bent geïnformeerd. Het eerder genoemde punt van zelfstandig kunnen lezen van de voorjaarsnota is ook hier van toepassing.

5. Investerings

Het college boekt een voordeel van € 300.000 voor kapitaallasten in. Dat gaat in hoofdzaak om afschrijvingen omdat de rekenrente in de jaarrekening 2023 nog op ½% lag en daarmee zeer laag is. Op een totaal van € 2,8 miljoen afschrijvingen (jaarrekening 2023)¹ is € 300.000 structureel voordeel ongeveer 10% veel voor wat het college 'betere planning' noemt. Het is denkbaar dat vertragingen in investeringen op korte termijn tot voordelen leiden, maar als in een later stadium de investering alsnog wordt gerealiseerd komen de kapitaallasten alsnog terug.

6. Vormgeving

De voorjaarsnota bestaat feitelijk uit twee delen. Het eerste deel is een vooruitblik naar de volgende meerjarenbegroting. Het tweede deel, vanaf de programma's, is een verantwoording over de stand van zaken in 2025. Wat opvalt is dat de financiële gegevens in beide onderdelen verschillend worden weergegeven. In de vooruitblik betekent een negatief getal een tegenvaller, terwijl een negatief getal in het deel over 2025 juist een meevaller betekent. Dat zorgt voor verwarring. Kies voor een eenduidige benadering door de gehele tekst heen.

¹ afgeleid uit de afschrijvingen in de toelichting op de balans, pp. 174, 177, 178